

Emri i Lëndës : Variante të Anglishtes

Kodi	Tipi	Semestri	Leksione (orë/javë)	Seminare (orë/javë)	Lab (orë/javë)	Kredite	ECTS
ELL 311	B	Vjeshtë	3.00	0.00	0.00	3.00	5.00
Lektori							
Arti Omeri, PhD							
Asistenti							
Gjuha e kursit							
Anglisht							
Niveli i lëndës							
Bachelor							
Përshtkimi							
Lënda e sheh zhvillimin e gjuhës Angleze nga pikëpamja historike, dhe është gjithashtu një studim i varianteve të Anglishtes në botën moderne e cila mbulon dialekzet, gjuhën kreole, përdorimin e lingua franca dhe vendodhjet gjeografike të Anglishtes si gjuhë e parë dhe gjuhë e dytë. Do të krasohen edhe shqiptimet e Anglishtes standarte Britanike me Anglishten e Amerikës dhe Kanadasë.							
Objektivat							
Ne kete kurs studentet do te marrin njohuri rreth etapave te zhvillimit te gjuhes Angleze. Ata do te dallojne periuadha ne te cilat ajo ndahet. Gjithashtu studentet do te jene te afte te dallojne ndryshimet midis varianteve te Anglishtes te cilat perdoren sot ne bote ku nder me te rendesishmet jane: Anglishtja ne Angli, Amerike, Australi, Kanada, Afrike e Jugut dhe Zelande e Re							
Konceptet Kryesore							
Variantet e gjuhes Angleze Dialektet Anglishtja ne bote Anglishtja ne Ameriken e Veriut Anglishtja ne Mbreterine e Bashkuar							

Programi i Lëndës

Java	Tema
1	Historia e gjuhës Angleze Kapitulli i pare eshte rreth historise se gjuhes Angleze. David Crystal perllogarit se jane rreth 400 milion njerez qe e kane Anglishten si gjuhe te pare, dhe ne total jane 1.5 miliard njerez qe e falsin pak a shume rrjedhshem gjuhen Angleze. (fq. 1-21)
2	Historia e gjuhës Angleze Dy shtetet me te medha persa i perkth popullsise ku do te vezhgohet gjuha Angleze dhe ku Anglishtja eshte gjuhe e trasheguar kombetare Jane Britania dhe SHBA. Gjithashtu Anglishtja eshte gjuha e shumices ne Australi dhe ne Zelanden e Re dhe gjuhe kombetare ne Kanada dhe Afriken e Jugut. Per me teper Anglishtja eshte gjuhe e dyte ne disa vende, ndersa ne disa te tjera gjuhe zyrtare apo gjuhe e biznesit. (fq. 21-42)
3	Fonetika dhe Morfologjia Nje efekt i dukshem gjuhesore i gjuhes Angleze qe vjen si pasoje e zgjerimit kolonial ishte atrimi i huazimeve te marra nga nje shumellojshmeri gjuhesh. (fq. 43-75)
4	Fonetika dhe Morfologjia Variantet gjuhesore jane te njobura ne komunitetet gjuhesore. Per shembull, shume variante te Anglishtes kane alternativa shqipetimi [i:ðə] dhe [a:ðə] per fjalen either, pa i bashkuar ndonje grup shoqeror sejcilit variant. (fq. 76-109)
5	Sintaksa Ky kapitull eshte nje permblehdje e historise se sintakses se gjuhes Angleze. Do te diskutohen ndryshimet kryesore dhe aty ku eshte e mundur do te thuhet dicta rreth faktoreve qe luajten nje rol per ndryshimet dhe ndikimin e ndryshimeve individuale. Ne fillimet e saj Anglishtja ishte nje gjuhe shume e lakueshme me nje renditje te lire fjalesh dhe me nje baze leksiku kryesisht me fjale nga gjuha Gjermane, pak a shume si gjuha Gjermane sot. (fq. 110-199)
6	Fjalori Shume ndryshime ne fjalorin e gjuhes Angleze jane si shkak i huazimeve te shumta nga gjuhet me te cilet gjuha Angleze ka pasur kontakt per gjate historise, formimi i fjaletave dhe ndryshimi i kuptimit te fjaletave. (fq. 200-271)
7	Standardizimi Milroys e percaktion standardizimin si shtypje te varianteve te mundshme te gjuhes, duke vezguar se disa etapa te ndryshme jane zakonisht te perfshira ne zhvillimin e nje gjuhe standarde te cilat mund te pershkruhen si pasoje e nje nevoje per njesim e cila ndihet nga nje pjese me peshe ne shoqeri ne nje kohe te caktuar' (1991: 27). Ne implementimin e ketij zhvillimi identifikohen disa faza: selection, acceptance, diffusion, maintenance, elaboration of function, codification dhe prescription. (fq. 272-311)

8	Provim Gjysmëfinal Stuedentet duhet te dorezojne me email projektin gjysmefinal te cilin ata e kane percatitur.
9	Emrat Emrat jane nje perkufizim teknik per nje nengrup shprehjesh te nje gjuhe te cilet perdoren per tju referuar (identifikojne apo perzgjedhin ne nje kontekst) dhe ne disa raste perdoren per te adresuar nje partner ne komunikim. Shprehjet emerore kryesisht paraprihen nga emrat. . (fq. 312-351)
10	Anglishtja në Britaninë e Madhe Ne mund ti njohim thjesht shtetet dhe te flasim rreth gjuhes Angleze, Skoceze, Uelsiane dhe dialektet Irlandeze. Por mjafton vetem nje moment per te kuptuar se nuk do ta bejme kete gje. Nje foles i gjuhes ne Kent nuk e shikon dialekthin e tij te njeje me dike ne Newcastle, ashtu sic edhe folesit nga Aberdeen dhe Glasgow nuk mendojne se flasin dialekt te njeje. (pp. 352-370)
11	Anglishtja në Britaninë e Madhe Folesit ndryshojne ne moshe, gjini, shtrese shoqerore dhe me shume ne etni. Keshtuqe folesit nga e njejtë zone gjeografike duhet te ndryshojne nga njeri tjeter per shkak te moshes, gjinise dhe ndryshimeve te tjera shoqerore. (fq. 371-383)
12	Anglishtja në Amerikën e Veriut Ne 1607, pas disa perpjekjeve te deshtuara Anglezet paten sukses ne Jamestown, Virginia, me vendbanimet e para te perhereshme ne boten e re. Ne dekadad ne vazhdim disa vendbanime te tjera Angleze u bene ne gjirin e Massachusetts, Plymouth, Providence dhe vende te tjera. (fq. 384-400)
13	Anglishtja në Amerikën e Veriut Pertej Atlantikut, zbuluesit dhe banoret u takuan, u perzien dhe ndonjehre u martuan me Amerikanet ametar dhe perdoren emrat te tyre per shume punime ne jeten dhe kulturen e tyre, ashtu edhe per vendet si dhe per bimet dhe kafshet e panjohura ne mjedisin e ri. Per vendet dhe gjerat e tjera folesit e Anglishtes shpiken emra te rinj ose vendosen emra qe njihnin. (fq. 401-420)
14	Anglishtja në Botë Njerezit e kane parashikuar berjen e gjuhes Angleze nje gjuhe globale te pakten dy shekuj me pare (shih Bailey, 1991: ch. 4), por ne kuptim e vertete global ky fenomen eshte i ri. Nje gjuhe e fiton statusin e vertete global kur zhvillon nje rol te vecante qe njihet ne te gjitha shtetet. fq. 421-439)
15	Përsëritje Jven e fundit do te behet perseritje e kapitujve te meparshem dhe studenteve do tu jepet fidbek per projektin e tyre final.
16	Provim Final

Parakushtet	Studenti duhet te frekuentojë lëndën në masën minimale prej 75%.
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> • ALEXANDER BERGS, LAUREL J BRINTON (2017) The history of English varieties of English, De Gruyter Mouton 2017 • Ole Schützler. 2023. Concessive constructions in varieties of English (Language Variation 9). Berlin: Language Science Press.2023 • RICHARD HOGG AND DAVID DENISON (2006). A History of the English Language, Cambridge University Press 2006
Referanca të tjera	<ul style="list-style-type: none"> • Raymond Hickey 2014, A dictionary of varieties of English, 2014 John Wiley & Sons, Inc

Rezultatet e Lëndës dhe Kompetencat

1	Studentet do te marrin njohuri mbi Anglishten standarde te Britanise, Amerikës
2	Studentet do te marrin njohuri kronologjike mbi zhvillimet historike te Anglishtes, dhe mundesi per te ndjekur zhvillimin e gjuhëve te tjera.
3	Studentet do te marrin njohuri te përdorimit sinkronik dhe zhvillimeve te fundit te Anglishtes si lingua franca ne boten moderne.

Mënyra e Vlerësimit të Lëndës

Notat e Ndërmjetme	Sasia	Përqindja
Gjysmë finale	1	40
Kuize	0	0
Projekte	0	0
Projekte semestrale	0	0
Punë laboratori	0	0
Pjesëmarrja në mësim	1	10
Kontributi i notave të ndërmjetme mbi vlerësimin final	50	
Kontributi i provimit final mbi vlerësimin final	50	
Total	100	

Ngarkesa ECTS (Në Bazë të Ngarkesës së Studentit)

Aktivitetet	Sasia	Kohëzgjatja (orë)	Ngarkesa Totale (orë)
Kohëzgjatja e kursit (Duke përfshirë edhe javën e provimeve : 16x Orët totale të kursit)	16	3	48
Orët e studimit jashtë klase (Parapërgatitje, Praktika etj)	14	4	56
Detyra	0	0	0
Gjysmë finale	1	8	8
Provimi final	1	13	13
Të tjera	0	0	0
Ngarkesa totale e orëve			125
Ngarkesa totale e orëve / 25 (orë)			5.00
ECTS			5.00